

Tapaus Eurochem loppuun käsitelty?

Martti Kiuru

Riippumaton eurooppalainen ympäristökonsultti alkaa seurata Kingiseppissä sijaitsevan Eurochemin Fosforit-lannoitetehtaan toimintaa syyskuussa. Asiasta ovat sopineet Eurochemin johto ja John Nurmisen Säätiö.

Viime vuoden syksyllä Eurochem yllätettiin rysän päältä, kun Suomen ympäristökeskuksen lahjomaton erikoistutkija Seppo Knuutila mittasi tehtaan alueelta Luga-jokeen johtavasta pikkupurosta erittäin korkeita fosforipitoisuuksia.

Aluksi Eurochem kiisti mahdollisuuden, että päästö olisi peräisin tehtaan alueelta. Knuutila intti vastaan. Tutkijan mukaan korkeat fosforiarvot olivat lähtöisin tehtaan alueella sijaitsevasta kipsijätevuoresta.

Yhtiö valjasti pr-osastonsa resurssit käyttöön ja kutsui suomalaistoimittajia tutustumaan Luga-joen päästöihin. Toimittajia kierrätettiin yhtiön laboratoriossa ja kahdella näytteenotto paikalla, jotka sijaitivat Luga-joella ja tehtaan alueelta Lugaan laskevalla pikkujoella.

Itsekin pistäydyin tehtaalla ja koin, että Eurochemin paikallisjohdon olemuksesta välittyi hermostuneisuus ja epätietoisuus. Tuli tunne, että toimittajia sumutetaan.

Fosforikohu paisui absurdeihin mittoihin huhtikuussa, kun Venäjän viranomaiset pidättivät tutkija Knuutilan Luga-joelta ja takavarikoivat tämän tietokoneen.

Lopulta Eurochem joutui ottamaan lusikan kauniiseen käteen ja tunnustamaan, että päästöt ovat kuin ovatkin peräisin tehtaan alueen pintavalumavesistä, jotka uuden puhdistuslaitoksen avulla tullaan jatkossa keräämään talteen.

Mitä Eurochem-seikkailu opetti Itämeren suojelusta?

Ainakin sen, että Venäjän ja länsimaiden toimintakulttuureissa on edelleen aikamoisia eroja. Eikä ainakaan Venäjän eduksi.

Suorapuheinen Seppo Knuutila pitää yhtenä syynä fosforijupakkaan venäläisviranomaisten lahjottavuutta ja omanarvontunnon puutetta. Kun viranomaiskontrolli puuttuu, asiat pitkittyvät ja mutkistuvat, kunnes katastrofi koittaa.

Esimerkiksi Pietarissa sotateollisuusyhtiöt ovat päästäneet vuosia likavesiään puhdistamattomina Neva-jokeen ja viranomaisten silmän välttämässä maksaneet ympäristörikoksistaan vain muodollisia sakkoja.

Ympäristöalan viranomaisilla on Venäjällä kehnot palkat ja suuri yhtiö voi helposti maksaa avainvirkamiehelle 10 vuoden palkan vaitiolosta. Virkamieskin on vain ihminen, jolla on iso perhe ja asuntovelkaa...

Eurochem-tapauksessa paljon haukuttu globalisaatio näyttää tulleen ympäristöaktiivien avuksi. Eurochem on kansainvälinen suuryhtiö, joka myy tuotteitaan yli 80 maahan. 2,5 miljardin euron liikevaihtoa pyörittävä yritys suunnittelee tiittävästi listautumista Lontoon pörssiin.

Mokaaminen on inhimillistä, mutta maineen menetys tulee globaalissa bisneskulttuurissa sata kertaa kalliimmaksi, kuin uuden putsarin hankkiminen.

Tämän seikan on näköjään hoksannut myös Eurochemin pääomistaja, miljardööri Andrei Melnitšenko – ja hyvä niin.

Martti Kiuru

Kauppalehden kirjeenvaihtaja Pietarissa

Nro.		Kirjoittaja
30/2012		Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistyötä laajalla rintamalla <i>Erkki Tuomioja, ulkoasiainministeri, ulkoasiainministeriö</i>
25/2012	15.6.2012	Itämeri ei puhdistu itsekseen <i>Anne-Mari Virolainen, kansanedustaja, Kokoomuksen eduskuntaryhmä</i>
11/2012	9.3.2012	Itämeri on kirkkojen meri <i>Kari Mäkinen, arkkipiispa, Suomen evankelis-luterilainen kirkko</i>
7/2012	10.2.2012	Itämeren kohtalo ratkaistaan puhdistamoilla eikä juhlapuheissa <i>Juha Nurminen, puheenjohtaja, John Nurmisen Säätiö</i>
4/2012	27.1.2012	Itämeren suojelua vai politiikkaa? <i>Heli Saavalainen, toimittaja, Helsingin Sanomat</i>
1/2012	6.1.2012	Työnjaolla tehokkuutta Itämeren alueen yhteistyöhön <i>Thomas Götz, Saksan Suomen suurlähettiläs</i>
19/2011	2.12.2011	Itämeri, historia ja Turun yliopisto <i>Keijo Virtanen, rehtori, Turun yliopisto</i>
18/2011	25.11.2011	Merenkulun merkitys ja haasteet merellä <i>Olof Widén, toimitusjohtaja, Suomen Varustamot ry</i>
16/2011	11.11.2011	Nya regler för emission inom Östersjöområdet <i>Christian Ramberg, toimitusjohtaja, Turun Satama</i>
5/2011	2.9.2011	Tilannetietoisuutta yli rajojen <i>Veli-Jukka Pennala, komentaja, kontra-amiraali, Merivoimat</i>
3/2011	19.8.2011	Tekoja Itämeren hyväksi <i>Juho Savo, maakuntajohtaja, Varsinais-Suomen liitto</i>
1/2011	5.8.2011	Turun kaupunki ja EU:n Itämeristrategia <i>Aleksi Randell, Turun kaupunginjohtaja, Centrum Balticum -säätiön puheenjohtaja</i>